

льних власників втратити контроль над своєю власністю. Здебільшого банки просто не готові вийти на відкритий фондовий ринок через низьку інвестиційну привабливість їхніх цінних паперів. Необхідним кроком на шляху первинного розміщення акцій для багатьох вітчизняних банків на міжнародному фондовому ринку є внутрішні процеси консолідації.

Список використаних джерел:

1. Геддес Р. IPO и последующие размещения акций / Р. Геддес. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2007.
2. Нетыкша О. IPO: пути к достижению цели / Оксана Нетыкша // Финансовый директор. – 2006. – №10. – С. 10–19.
3. Алексеева И. А. Понятие и виды IPO / И. А. Алексеева, А. А. Турченко // Финансовый менеджмент. – 2009. – №4. – С. 34–41.
4. Негин Г. IPO банков: украинский счёт / Геннадий Негин // Банковский менеджмент. – 2007. – №9. – С. 13–19.

Тріпак М. М.

к. е. н., доцент кафедри фінансів

ПЛАНУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Практика ринкових країн свідчить, що міцне місцеве самоврядування неможливе без відповідного матеріального та фінансового підґрунтя. У багатьох країнах при формуванні дохідної частини органам місцевої влади надходять місцеві податки та збори, обсяг яких досить значний. До складу місцевих належать такі податки, які в нашій країні законодавчо визнаються, як загальнодержавні (податок на прибуток підприємств, податок на доходи громадян, майнові податки та місцеві акцизи). З огляду на це, вітчизняна система місцевого оподаткування потребує докорінного реформування. До недоліків існуючої в Україні системи формування місцевих бюджетів можна віднести високий рівень концентрації фінансових ресурсів у Державному бюджеті, що знижує значення місцевих бюджетів у вирішенні життєво важливих для населення завдань.

Проблематика планування коштів місцевих бюджетів привертає увагу багатьох представників вітчизняної фінансової науки. Серед вчених варто виділити внесок, насамперед: В. Андрущенко, О. Василика, В. Дем'янишина, А. Єпіфанова, О. Кириленко, В. Кравченка, М. Кульчицького, І. Луніної, Ц. Огня, В. Опаріна, В. Павлова, В. Федосова, С. Юрія та інших.

Ринкова економіка в країні ставить перед собою завдання, які потребують пошуку нових можливостей поповнення фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування у формі широкомасштабних, або часткових податкових реформ, введенням нових податків, зміною податкової бази, співвідношенням різних видів податків, перерозподілом податкового тягаря та інше.

Місцеві органи влади в умовах нормативного розподілу ресурсів мають можливості формувати власну бюджетну політику, хоча при цьому обмежується їх автономність і вони працюють у рамках, визначених загальнодержавними нормативними актами. Запорукою успіху місцевої бюджетної політики може бути лише прозоре та відкрите формування проектів бюджетів та отримання підтримки й схвалення місцевим населенням. Залучення громадян є найбільш важливою проблемою під час розробки та затвердження місцевих бюджетів. Базовим принципом демократичних держав є те, що рішення, спрямовані на розв'язання проблем громадян, мають ухвалюватись і реалізовуватись з їх активною участю.

Отже, задля того, аби місцеві органи влади мали незалежну фінансову базу, необхідно, перш за все, надати цим органам відповідні повноваження, збільшити коло прав у бюджетно-фінансовій сфері. Чільне місце серед бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування відводиться саме отриманню бюджетних доходів. Ці повноваження слугують створенню фінансової самостійності та ефективної фіскальної бази органів місцевого самоврядування. Ступінь фінансової самостійності місцевих органів влади характеризує незалежність держави в цілому, потенційні можливості її економічного розвитку, рівень демократичних прав і свобод громадян. Ефективність фінансової системи України буде досягнута лише у випадку забезпечення фінансової спроможності і фінансової самостійності окремої території. Фінансову незалежність місцевого самоврядування слід розглядати як межі можливостей економічної діяльності на основі економічної ефективної раціональності, здатність місцевих органів влади до самостійного вирішення питань, що входять до їх компетенції, з метою забезпечення соціально-економічного розвитку території.

У результаті дослідження теоретичних та практичних засад планування доходів місцевих бюджетів та його особливостей у сучасних умовах ми прийшли до таких висновків:

1) Бюджетному плануванню належить вагоме значення, оскільки від правильного визначення планових показників бюджету залежить рівень його виконання. Вирішення проблем бюджетного планування частково може бути забезпечене за умови розробки і застосування відповідних нових підходів в сфері планування фінансових ресурсів адміністративно-територіальних утворень в Україні, які дадуть змогу забезпечити ефективний розподіл та використання бюджетних коштів, оскільки проблема неефективного використання коштів та поліпшення якості надання державних послуг є давно назрілою проблемою, особливо і період нестачі бюджетних ресурсів;

2) Методологія планування доходів місцевих бюджетів, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, за допомогою методу ковзної середньої та коефіцієнту актуалізації індексів відносної податкоспроможності, містить недоліки, а саме:

– для розрахунку індексу відносної податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці не враховувалась недоїмка (заборгованість перед бюджетом) та переплати по цим надходженням;

– не враховано чисельність населення яке працює за кордоном у регіоні і в країні у цілому;

– відсутність в розрахунку ухилення від сплати податку на доходи з фізичних осіб (проведення виплат заробітної плати у «конвертах»);

– щорічна зміна влади, а надалі і законодавства, яке трактує методологію формульних розрахунків в сфері бюджетного планування доходів місцевих бюджетів;

– запровадження необґрунтованих вагових коефіцієнтів тощо.

3) При плануванні надходжень першого кошику місцевих бюджетів в аналізованій адміністративно-територіальній одиниці перевагу можна віддати або принципу бюджетної еквівалентності, або принципу національної солідарності. В основі першого лежать ідеї податкової справедливості, вжиті в даному випадку не тільки стосовно визначених громадян або підприємств, але і жителів регіону в цілому. Відповідно до цього принципу доходи місцевих бюджетів повинні відповідати тому податковому навантаженню, що несуть жителі регіону, а, отже, можливості оде-

ржання ними суспільних благ і послуг, наданих за рахунок місцевих бюджетів, повинні зростати в міру збільшення обсягу податків, що збираються в даному регіоні. В основі другого принципу лежать не тільки загальні розуміння громадянської солідарності, але і ряд економічних аргументів, відповідно до яких держава повинна прагнути до вирівнювання, певною мірою, фінансових можливостей регіонів. По-перше, держава гарантує надання громадянам ряду соціальних послуг на визначеному рівні. По-друге, у ряді випадків регіональна диференціація податкових надходжень обумовлена технікою стягування податків і в силу цього теж може зажадати перерозподілу доходів.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний менеджмент: Підручник / В.Федосов, В.Опарін, Л.Сафонова та інші; – К.: КНЕУ, 2004. – 864 с.
2. Бюджетна політика у контексті соціально-економічного розвитку України: У 6т. Т.5: Реформування міжбюджетних відносин і зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування / М.Я.Азаров, Ф.О.Ярошенко, В.Г. Бодров та ін. – К.: НДФІ, 2004. – 400 с.
3. Пасічник Ю.В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні: Монографія. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток і ЛТД», 2005. – 642 с.
4. Чечетов М.В., Чечетова Н.Ф., Бережна А.Ю. Бюджетний менеджмент: Навчальний посібник. В 2-х ч. Ч. 1.– Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004, – 560 с.
5. Шарль Бланкарт: Державні фінанси в умовах демократії. За науковою редакцією В.М.Федосова. – Київ „Либідь», 2000.– 654 с.

Тулай О. І.

к. е. н., доцент кафедри фінансів

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним із основних завдань інвестиційної діяльності є організація її фінансування, що дозволяє забезпечити інвестиційні проекти інвестиційними ресурсами. Інвестиційна діяльність підприємства в усіх її формах здійснюється за рахунок усіх можливих джерел.

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» джерела інвестування за каналами надходження інвестиційних коштів можна класифікувати: власні фінансові ресурси інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, повернення збитків щодо аварій, стихійного лиха, грошових накопичень та заощаджень фізичних та юридичних осіб та ін.); займані (позикові) фінансові кошти інвестора (облігаційні займи, банківські та бюджетні кредити); залучені фінансові кошти інвестора (кошти від